

Fort Puma a Kuga jsou vozi kategorie SUV, do kterých se dobře nasedá a řidič má přehlet odění před sebou.

Fort Puma zaujme svou kompaktností a větší Kuga s variabilním zavazadlovým prostorem je navíc k dispozici s hybridním pohonem.

Rezervujte si dvoudenní testovací jízdu na Fort Skladem CZ.

Ahoj, dobrý den, tady Jelenka Kabrhelová z podcastu 5,59.

Chci vás pozvat na speciální akci, kterou chystáme příští týden společně s Pražským divatlem Zled.

Bude to format, jak i v Česku uvidíte poprvé.

Náš podcast ožije na scéně s muzikou, s videem, s animacemi, fotografiemi, ilustracemi a samozřejmě s živými hosty.

Budeme vyprávět veselé i vážné příběhy, pátrat v Česku i v zahraničí potom, co nás spojuje a někdy rozděluje.

A vy můžete být u toho.

Připojte se k nám ve středu a ve čtvrtek, třetího a čtvrtého května, ve vršovické kulturní křižovatce v Zled, vždy od 19.30.

V stupenky můžete zakoupit online na stránkách Zled CZ,

více na našich sociálních sítích i na serveru se znám zprávami a v popisu epizody tam, kde nás právě posloucháte.

Americký prezident Joe Biden v úterý ohlásil záměr na přes rok znovu kandidovat na prezidenta.

Připojte se, můžete být velmi prokresný, když jsou všichni, ale můžete být všechno.

Připojte se, můžete být všichni.

Planety věk předhazovat, nebo je to na hranici, či dokonce za hranicí ejgizmu, tedy věkové diskriminace.

Kdyby měl být ten správný věk na odchod z veřejného života, a existuje vůbec?

Je čtvrtek 7.20. dubna, tady Jelenka Kabrhelová a 5.59. Spravodějský podkázd se znám zprávami.

Lucie Vidovičová, socioložka z Masarykovi Univerzity v Brně, která se zabývá sociologií věku, stárnutím a věkovou diskriminací. Dobrý den.

Dobrý ráno z Brna.

Pani Vidovičová, jak jsme to zmínili?

Vy se zabýváte sociologií věku, dlouhodobě studujete stárnutí i diskriminaci na základě věku, tak zvaný ejgizmus.

Za jak důležitý moment je možné z téhle perspektivy považovat skutečnost, že americký prezident Joe Biden ohlásil ve věku 80 let další kandidaturu,

tedy že odhodlaný se trvat v nejdůležitější funkci americké politiky další čtyři roky?

Je to učitě fascinující, záležití na tom, jak se rozhodneme to interpretovat. Já se samozřejmě nezabývám těmi politickými souvislostmi,

ale je to příklad vlastně aktivního stárnutí toho, že můžeme pracovat i do vysokého věku, že i ve vysokém věku můžeme mít plány do budoucna,

takže za mě je to učitě příklad následování hodní.

Po týdnech náznaků šef Bílého Domu Joe Biden oficiálně potvrdil, že bude bojovat i o druhý prezident tým mandat.

Po týdnech náznaků šef Bílého Domu Joe Biden oficiálně potvrdil, že bude bojovat i o druhý prezident tým mandat.

To je nejvčetně člověka, když to bude.

To je to, když můžeme mít plány do vysokého věku, když můžeme mít plány do budoucna.

80 lety Joe Biden je už teď nejstarším americkým prezidentem v úřadu, kdyby vyhrál další volby, tak na konci toho mandátu by mu bylo 86 let.

Jakým faktorem bude právě Bidenov věk? A jak pravděpodobné je, že po čtyřech letech se znovu utká s Donaldem Trumpem?

Joe Biden pokud by byl zvolen, tak by skončil potom druhem vůčím období ve věku 680 let, což by byl opravdu rekord v americké politice rozhodně.

Ona se už od začátku té prezidentské kampaně zpětně v roce 2020 objevovala otázka, jak starý je příliš starý nebo kolik let je příliš.

Existuje na ní vůbec odpověď, tak jak vy ji studujete tému otázku?

Zásadně ne, nedávno proběhlav na nějakém z pravdajském seru taky informace o lékaři 101 letém, kterých stálen ordinuje na sociálních sítích je spousta příběhu lidí, kteří pracovali do hodně vysokého věku.

A pokud budeme uvažovat o prezidentské funkci jako opráci, tak zajmená v tom kontextu spojených států tam vlastně tu antidiskriminační legislativu,

z ohledem na tech práce, už mají ze 60-70 let minulého století, takže tam skutečně ten věk hře je úplně jinou roli nebo je tam na to víc dváno, aby tohle nebylo omeziň.

Je ale i možná druhý pohled, tedy upozorně na to, že spojené státy nemají nic jako zajištěný důchod a nějaký sociální systém,

který by automaticky všem tak, jak jsme u nás zvyklí přiznával určitému věku národ na důchod, a my si to ve společnosti v našich hlavách spoujeme odchod do důchodu,

rovná se začátek stáří. Proto nám z toho našeho pohledu přijde všechno, co je víc jak 65 plus, když to spojím s tím letím číslen.

Jako něco, co je stáří, a což vlastně spojujeme, že to je čas odpočínku, péče, ovnučata, sypání holubům, to sa květy běžné obrazy, které máme.

A pak nám přijde hrozně zvaštní, že někdo v takhle vysokém věku chce ještě pracovat.

Americký prezident oslavil 80. na rozeniny. Joe Biden je tak nejstarší hlavou státu, která kdy byla v čele spojení státu amerických.

Sam prezident na téma své kondice rád vtypkuje.

Zítím se skvěle, nic se nezměnilo, jsme v dobré kondici a tak se těším, až oslavím své 58. na rozeniny.

Prezident Biden podle průzkumů není mezi američani oblíbeným.

Dokonce i tamě spolovina demokratů říká, že si nepřála, aby znovu kandidovali jako hlavní důvod, uváděli jeho stáří 80 let.

Z druhé strany tu jsou ale spojd' perspektivou amerických medi nebo amerických odborníků i otázky.

Jestli člověk v tomto věku může zastat všechny funkce, které obnáší pozice amerického prezidenta, protože ta není jenom ceremoniální,

ale je to vlastně zásadní funkce, která vede kolos americké vlády, který čítá přes 3 miliony lidí a tak dále.

Plus různé národně bezpečnostní rozměry a zahraniční politiky.

Když se na tohle díváte perspektivu svého studia, ajgizmu, věkové diskriminace, je to vůbec fair?

Bidenový ten věk předhazovat, v jakou chvíli se dámluvit o ajgizmu o diskriminaci na základě věku a na jaké straně je tedy ten balans toho, že existují některé legitimní otázky, které se třeba s věkem pojí?

Fair to není určitě, protože to skutečně není otázka tolik toho chronologického věku. V chvíli v chronologickém věku, dva lidé vedle sebe stojící, každý bude vypadat jinak, bude mít jiný zdravotní stav, možná jiné vzdělání, jiné politické preference bude nakupovat v jiných obchodech. Ten chronologický věk je skutečně, kolega Karlach, říká zbytná identita. To je pro vás jako identita, když už nic jiného nejchste. Takže ta fairvost je asi dobrá otázka a fair to asi není. Na druhou stranou ta otázka tezdavotní způsobilosti může být celou zřeně legítimní, že bavíme třeba i o novém konceptu tzv. aiblizmu. To znamená na toho předpokladu nebo nutnosti, že musíme být absolutně schopní a zdravotně způsobilí vykonávat nějakou práci nebo roli. A zároveň, ale je velmi pravděpodobné, jak jste naznačila, že tenhle ten biznes vlády Americe není one man show, že to je něco, kde je obrovský aparád, který toho prezidenta může podpořit ve výkonu té funkce. Nepochybně to dělá každý den, protože to není v lidských siláchání mladého člověka, aby to zvládal sam. Ale nechci to zleččovat, to samozřejmě k tom přístupu těch principů boje proti aizizmu, ale je učitě na snadě mít nějakou uvahu o tom, co by se stalo, kdyby se třeba prezidentou zdravotní stáfa být razně zhoršel. Akoreckou s tím vlastně máme v naší republice už učitou zkušenost. No a dá se říct, jestli tedy to, že se v souvislosti Joe Bidenem teď mluví o jeho věku, jestli to už konstituje aizizmus, je to aizizmus, jaká je vlastně jeho definice? Aizizmus na různé definice často se používá synonymicky s diskriminací na základě věku. Sjetová zdravotinská organizace o tom mluví jako o starotypech předsudcích a diskriminaci, že to není jenom to jednání, ale i to, jak vlastně prožíváme lidi učiteho věku, nebo jak se stavíme k věku, jako takovému. A já to chápu, ještě šře, já mluvím o aizizmu jako o ideologii, o jaké si vlastinace věkem, kdy ho právě vytíkáme před závorku symbolické, je to tak strašně důležitá charakterystika, která je velmi účelná i proto z právu státu, protože samozřejmě je jednoduché ty lidi Škatulkova, ta přiznáva ti nějaká práva a povinnosti na základě jednoduchého, relativně jednoduchého indikátoru. Ale proto rozhodování, jestli ten člověk je dobrý, nebo neprlíž vhodný pro nějakou funkci a nebo pro třeba vztah, pro vstoupení do vztahutvoru přátelství, tak je to prostě hrozně slabá charakterystika, protože nás tvoří mnohem víc věci než pohlaví věk a třeba Tarasama. A když zůstaneme v té politické rovině, zabývali jste se třeba tím, jak je to v současné době s postojem veřejnosti, vůči politikům ze starším datem narození. Řádá si veřejnost starší lidi v čele, země nebo vevedení a nebo to, a teď bychom asi možná museli atribuvat přímo americké politice, nebo těm lokálním různým míním, ale nebo je to výsledek třeba i jiné dynamiky, jak moc se to liší regionálně. Když jsme mene data za Českou republikou, když jsme se ptali České populace v rámci takového širšího sociologického šetření o tom, co si myslí o věku, jak ho prožívají, kde ho používají, jak je pro něn důležitý,

tak tam byla i jedna otázka, s kterou mohli respondenti být to souhlasit nebo nesouhlasit, která zněla do politické funkce, by neměl nastupovat nikdo starší 60 let. Já, když jsem to otázku nadezainovala, tak si živěji pamatují rozhovorstvou agentů, do která spirá tada tady říká, to tam nebudem dávat, to je prostě nedemokratické, vůbec postoj, nemusíme se na to vůbec vtát, říkám, no, jen to tam nechte. A ukázala, cože jsem měla na základě studiáté teoretické literatury pravdu, protože víc, jak polovina respondentů i v opakovaných šetřeních, jak jsme se ptali v různých letech, tak vyslovila souhlas, že by tam neměli být lidé starší 60 let. Placeta nechud mít politickou reprezentaci ve vyším věku klesá s věkem těch respondentů, protože tě lidé, kteří jsou samy 60 plus, tak vidí, že ten věk je důležitá v charakteristiku a to zasnechci zlečovat, ale pořád je to jenom číslo v tom smyslu, že nemusí úplně definovat, jestli ten člověk bude dobrý nebo špatný politik či politička. A čím si to vysvětluje, této nechud vidět, hlavně tedy asi umlačího, publika nebo voličstva v těch funkcích starší lidi, je to výsledkem nějakých stereotypů, předsudku a nebo třeba i realních otázek, ohledně toho, jak staré jsou vlastně ideje, které těhle lidi nesou, že náto řeknu jednoduše, starší politici samozřejmě mají víc životní zkušenosti, ale jsou třeba schopní se vcítit do potřeb mlačích generací životní zkušenost, vlastně nezdíledy, může být jiná. Učité mají to schopnost, pohodniciného tak jsou to rodiče, jsou to dědečkové babičke, kteří mají svá vnoučata a nezítka i ta běžná senelská populace se rozhoduje třeba v těch volbách, proto co v dní má, že nejlepší prot a jejich vnoučata. Což se nemusí zhodovat s tím, co ta vnoučata chtějí, to je jasné, ale dělají to s ohledem na tu generacie, která následuje jako velmi altruisticky. A učité je nutné říct, nebo si postižovat, že Česká Republika patřík nejvíce ejdžistickým spoličnostem v Evropě podle těření Eurostatu. Ta nechutě může být, ale samozřejmě podpořená je to neblahou zkušeností s komunizmem Koľčitou Gerontokrací, kde to byla ta společnost nebo smetánka starších, šedivých mužů, kteří rozhodovali o naší budoucnosti. Ale je zase na druhou stranu už tak komunistická diktatura pořád nějak v nás žije, ale už je to spousto ledy, jsme to mohli překonat. Ale z nějakého důvodu pořád máme to zafiksováno, že nechceme, aby nám ty starší muži takhle vládli. A má to, co si do sebe, protože vlastně i jeden z drojů toho Aegismu je něco, čemu říkáme, věková sekrekace, že žijeme ve společnosti, která nás vychovává, kde pracujeme a kde v uvozovkách odpočíváme v tom důchodu se stejně starými lidmi. A potom máme relativně menší možnost pochopit, jak ty různé generace fungují. Takže i v té politice stejně jako na trhu práce bylo ideální, aby chom se setkávali s různě starými lidmi v různém pohlaví, s různými zkušenostmi, aby to bylo prostě variabilní.

Ale ještě když použijí ten přírůstek, když se říká,
že když potřebojete nedají bože léčit rakovinou,
tak nepožadujete od toho lékaře, že aby měl státní zkušeností letou nemocí.
Věříte nějakého expertu a podobné to je, když ne musíme čekat,
že ten člověk musí přímo reprezentantům té skupiny, aby ji dokázal pochopit.
Já jsem ráda, že jste narazila na to srovnání mezinárodní,
protože jsem se chtěla táhnout přesně na to, jak je na tom Česko
ve srovnání s jinými zeměmi, jaký je ten mezinárodní kontext.
Je to výrazně jiné, ty postoje veřejnosti, vůči starší generaci
a potažmo tedy asi pod množinou toho vůči politikům staršího věku.
Můžou to být dvě různé pod množiny, protože ta kritika
může být vůči politické reprezentaci taky.
Ale je pravdou, že ten ageismus, nebo ty postoje negativní vůči starší generaci,
jsou té měřítko antropologická konstanta, že to vidíme ve všech společnostech.
V čem se to liší je ta kvantita a možná i kvalitativně postoje.
V tom smyslu, že v některých společnostech, když to lidé třeba mohou cítit
nebo mohou zastávat ty pozice, tak absolutně se nemůžestná,
že by vám někdo ten věk vmetl do tváře, je to považováno nosa
a více politicky nekorektní v deštivých společnostech,
jako je ta naše tyfity navěk a ostáží jsou prostě stále ještě velmi živé.
A bouřel to teďka vnímáme i kolenté debaty o případné duchodové reformě,
kdy stavíme vlastně mezi generace klín, stavíme je do konfliktu
a je to něco, co si myslím, že už by měl být dávno přežité.
A ještě když zůstanu na chvíli u té politiky dá se říct,
že postoje vůči věku politiku nějak odrážejí obecnější postoje
společnosti vůči starší generaci.
Jiní myslouvi, když ta země má v čele nebo v nějakých dalších významných
politických funkcích starší osobu, je nutně tolerantnější vůči starším lidem,
nebo to takhle přímo neplatí?
Neviděla bych mezi tím úplně jednoduché rovnítko, my vždycky máme
ty hlavní představitele starší, protože to je dáno naší ústavou,
kdo může být třeba na volitelném místě na prezidentský úřad.
Takže tam ten věk je vlastně přímo zakódován v tom zákoně
a vracíme se k tomu, že je rozdíl mezi seniorem a seniorem
nebo seniorkou a seniorkou a že některé seniory,
kteří jsou otevření ve celý schopní se usmívat,
beredeme velmi pozitivně a jiné, které máme spíše
jako stížnostníky a nějaké osoby, kterým prostě nechceme přidat důvěřovat
nebo nevodí v nás důvěru, tak budeme odsuzovat a můžeme použít
vzájemně a v tom druhém případě ten věk jako jako si náhradu té kritiky
a já samozřejmě narážím zase znovu na rozdíl mezi dvěma našimi postadními prezidenty.
No já jsem mířela ště trochu zpátky těm spojeným státům,
protože mnozí měli za trochu překvapivé.
Už těch minulých volbák v roce 2020, že ve spojených státech,

kde společnost prokazatelně ctí kult mládí uspěli
v nejvyšších funkcích politici vyšších hověku ať už bychom
se zaměřili třeba na ten souboj Joe Biden a Donald Trump a případně
bychom se dívali třeba dořad amerického kongresu a tak dále.
Je to pro vás nějaké formi překvapivé nebo to je věc,
která se prostě ve společnosti stává tenhle typ paradoxu?
Já jsem jsem, že to není paradox, protože skutečně dostat se na nějaké místo moci
nebo reprezentovat nějakou skupinu už za sebou musíte mít typicky nějakou zkušenost,
nějaký sociální kapitál, nějaké možnosti, jak vlastně si tohleto kariéru vybudovat
a to typicky může přicházet s tím vyšším věkem na základě nějaké dlouhodobé práce
takže mě to nepříde paradoxní.
Přesto není to přeci jen překvapivé, že ten kult toho mládí,
který je tak rošířený třeba v popkultuře,
vlastně ve všech těch jiných segmentech života,
že se v tomhle směru nepropracová do politiky.
Je to prostě jiný biznis, kde tam malinko něco jiného a ty peníze
jiných možná kapes, ale můžou to být parálně ekzistující světy.
Na spořáku vám to dost necinka.
Kam z penězi, aby byly chráněné před inflací?
Font monetika zhodnotí jakoukoliv částku o 6,5 % a to firmám i do mátnostem.
Více na monetika CZ.
Vy jste narazila na to, že v tuhle chvíli se objevuje ta debata o lidech
staršího věku i v souvislosti s penzijní reformou.
Hlavně ve formě té debaty o tom, do kdy jsme schopní podávat adekvátní pracovní výkony.
To je diskuse, která se objevila nejen v Česku, ale v posledních měsících
i v dalších Evropských zemích, třeba ve Francii,
kde se velice diskutuje o penzijní reformě, kterou představil a prosadil
francuský prezident Macron, existuje na tu otázku jednoznačná odpověď,
kdy jsme ještě schopní podávat adekvátní pracovní výkony v jakém věku.
Ne.
Ne, a vy se tím proč, protože jednak, když se bavíme o osunu věku odchodu do důchodu,
tak se bavíme o roku nějakým 2050, 2060 nebo taz důvodnění vědou,
těm latěm dobám, kdy očekáváme, že podíle senioru bude
vlastně nejvyšší v české historii, tak zase bude klasat.
A bavíme se tedy o generaci, které se narodili někde v 90. letech,
minulého století, a my vůbec nevíme, jaký bude mít jejich zdravotní stav,
v nakem trhu práce budou pracovat, a je dospravedě pododné,
že řada lidí, kteří budou přispívat tou dobou na ty důchody,
bude pracovat v zamiznáních, která vsočasné chybu ještě neexistují.
Tím pádem nemůžeme vůbec odhadovat, v jakém budou zdravotním stavu,
e. sly budou, nebo nebudou schopní do toho důchodu později odejít.
Já jsem se rozhodla být optimista a chci věřit tomu, že to jako možné bude,
a že bychom mohli se dovolit tím letím směrem uvažovat,
protože cúčasný vývoj naznačuje, že by to bylo možné,

zároveň je fair uvažovat od těch různých cestách vývoje,
i to, že to třeba nebude tak rychle nebo tak dobře.
Ale to jsou věci, na které prostě musíme nějak variantně se připravit.
A druhý s tím související aspekt je nějaká možnost
nebo úvaha o tom, jak pečujeme o tu pracovní dlouho věkoz
a jak oni pečujeme v různých segmentech toho trhu práce.
Je samozřejmě jasné, že jsou zaměstnání,
ve kterých platíte větší dan nějakým fyzickým zdravím
a jsou zaměstnání, kde platíte větší dan nějakým duševním nebo mentálním zdravím
a podle různých měření v kontextu age managementu
a pracovní schopnosti se zdá,
že tak subjektivní spokojenost práci, spokojenost s vedením
jsou věci, které rozhodují paradoxně bez ohledu na ten fyzický stav.
Takže to je pro mě dobrá správa,
že to je něco s tím, že můžeme poměnit, může pracovat
nebo se to můžeme aspoň naučit.
Tak v tom smyslu ta jednoznačná odpověď nejde dát,
protože jednak to znamená, jak pro koho a potom,
jak i kdy, v jakých kontextech.
A řeší něco třeba věkové limity,
které známe z oboru, jako je pilotování do právních letadel,
ve spojení státech, třeba i policisté,
v některých státech jsou to i soudci,
kteří mají věkový limit, tam je to 70 let,
teď mluvím, tedy stále o těch spojení státech
má smysl nastavit nějak přímo ty hranice
a pokud ano, tak má smysl i debata o tom.
Terá se také v těch spojení státech objevil atič v souvislosti právě
s to ohlašenou kandidátou Joe Biden'a,
kde se diskutoje o tom zdabě měl existovat věkový strop
pro politiky volené do veřejných funkcí,
bylo by něco takového akceptovatelné z vašeho pohledu?
Z těch teoretických a lidskou právních přístupů zásadně ne.
Právě protože ten věk měříme na kalendářní dny
a to, že jako v pondělí je vám 79 a v úterí vámi 80,
prostě nemůže být něco co jako změni vaši kariéru zedne na den.
V zásadě co teďka tak existuje, ale to prostě diskutabilní.
A je v svim způsobem paradoxní,
vlastně světová zdravotinská organizacija právě autorkou
té globální kampaně proti ejizmu a oni sami mají politiku,
že musíte odejí do duchodu v 65 a pak zásadně
omezují vaše další možnosti nějakého přivídělku do budoucna,
takže ono někdy to bývá složité i v těch organizací,
které ta pravidla nastavují.

Ale myslím si, že skutečně je to předmětem,
nebo by se to mělo stát, předmětem nějaké společenské debaty,
na kolik chceme vytvářet tato umělá umezení
a prostě řížete, obětujeme nějaká lidská práva v tomto smyslu
za účelem nějakého vyššího dobře.

Ale myslím si, že ty výsledky těch debat doslavat
dou spíše tím druhým směrem a to jsou ty věkové normy
uvolňovat, kutečně hodnotit individuální schopnosti
a připravovat se na to, že můžeme dobudouc
na skutečně počítat s další nadějí dožití v lepším zdraví
a zavádět omezení není úplně smysluplné.

Lucio Vidiovičová sociološka z Masarykovi Univerzity,
která se zabývá sociologií věku, stárnutím a věkovou diskriminací.
Děkujeme!

Hezké stárnutí všem!

A to je ze čtvrtéčního vydání podkástu 5,59 vše.

Děkujeme, že nás posloucháte. Všechny naše epizody
najdete na seznam správách, na platformě podkásty CZ
a samozřejmě ve všech podkástových aplikacích.

Pokud pro nás máte nějaký tip, nápad, či dotaz,

vyšete nám naše adresa je za minutu 6,

za vynáč soz.coz,

kontaktovat nás můžete iskr sociální síti Instagram a Twitter.

To byla Lenka Kabrhelová.

Těším se zítra!